

III.

Indskrift paa en Brudekrone.*Ved Holger Fr. Rørdam.*

I Aaret 1682 besøgte Mag. Peder Vinsløv, Sognepræst ved Frue Kirke i Odense (siden i Præstø, hvor han døde 1705) sit Hjemland Skaane og sine Slægtninge i Gjønge Herred, deriblandt sin Halvbroder, Hr. Hans Pedersen Vinsløv i Sørby og Gumløse, hos hvem han tog en Afskrift af en Del af det gamle Pergament, hvorpaa fandtes »Encœnia templi Gumlosani Anno 1191 celebrata« (nu trykt i Scr. Rer. Dan. V, 377—8) et Stykke, der er godt at faa Forstand af, naar det gjælder at faa Øje for den næsten ufattelige Lettroenhed, hvormed man i Middelalderen lod sig binde de urimeligste Fabler paa Ærmet angaaende allehaande tænkellge og utænelige Helgenlevninger ¹⁾. — Da Vinsløv siden besøgte sin Svoger,

¹⁾ Ved sin Afskrift af »Encœnia« har Peder Vinsløv senere gjort den Antegnelse: »Exscripta in domo b. Dñi Fratris mei, Pastoris l. et Ecclesiæ Sorby in Scania, an. 1682, 23. Jun.« Hdskr. i Kallske Saml. 471. 4to. Peder Vinsløvs Navn findes intetsteds i Manuskriptet, men ved at benytte de Notitser, som Cawallin, Lunds

Hr. Mogens Pedersen (Finianus), Præst i Broby og Emitsløv, saa' han i Kirken en Brudekrone, paa hvilken stod følgende Indskrift:

Denne Krone hører Broby Kircke thil y Gyngeherrid, och blef giord af Hans Clausen guldsmed y Whae anno Christi 1600 den 10 augusti, den tid at Kong Christian den III waar Kunge y Dannemarck, M. Mogens Matsen bisp y Schaane, Her Svend Cub y Windsløf probst y Gyngeherrid, och Zacharias Berthelsen præst vdi Broby. A. M. S. D.

Wicht 114 lodt ¹⁾.

I Aaret 1600 har det altsaa været Skik, i det mindste i visse Dele af Landet, ved Brylluper at anvende Brudekrone, der endnu bruges i adskillige af Norges Bygder. Maaske ere Kronerne mange Steder blevne bortrøvede i de ødelæggende Krigstider i Midten af det 17de Aarhundrede, og der har ikke været Midler til at anskaffe dem igjen. Naar Skikken endelig er gaaet af Brug, vide vi ikke; sligt plejer lidt efter lidt at tabe eller forandre sig. Indtil den nyeste Tid har der i visse Dele af Vestjylland plejet at være et særligt Hovedsmykke, som Præstekonen havde i Forvaring, og hvormed Brudene prydedes paa deres Hædersdag, vistnok en Erstatning for den gamle Brudekrone, for hvilken vor Tids Myrtekrans er et beskeden Surrogat.

Stifts Herdaminne III, 313—15. 387—8 og 400 meddeler om den vinsløvske Præsteslægt, bliver det næppe tvivlsomt, at hint Mnskr. skyldes den ogsaa i litterær Henseende hæderlig bekendte Mag. Peder Vinsløv.

¹⁾ Herunder er skrevet (af Mag. Peder Vinsløv):

Dette findes paa Bøndernes Krone, som gemmes i Broby-Kirke i Gøngeherred.

Udtægnet i min Sl. Svogers, H. Mogens P. Finiani tiid, in Julio 1682.